

การจัดการขยะอินทรีย์หรือ ขยะเปียกครัวเรือน

“ขยะ” ถือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สุดที่เราหลงลืมและมองข้ามว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่สังคมต้องเป็นผู้แก้ไข แต่จริงๆ แล้วตัวเราเองก็สามารถจัดการกับมันได้โดยง่าย แต่ก่อนอื่นเราควรทราบถึงความหมายของคำว่า “ขยะ” กันก่อน

ขยะหรือมูลฝอย คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ภาชนะที่ใส่อาหาร เศษวัสดุ ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

หลังจากเราคัดแยกขยะแล้วก็จะได้ขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ โดยแบ่งออกเป็น 2 กิจกรรมใหญ่ ตามประเภทขยะดังนี้

1. การใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์
การทำปุ๋ยหมัก

นำเศษอาหารสด/เศษพืชผักที่เหลือ/ขานอ้อย/เศษใบไม้แห้ง/เศษหญ้าแห้ง ผสมรวมกันในอัตราส่วนขยะสดต่อเศษพืชเท่ากับ 1 : 4 และกองบนพื้นดิน การตั้งกองจะทำเป็นชั้นๆ ระหว่างเศษพืช ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี ขนาดของกอง กว้าง 2.5 เมตร สูง 1.2 เมตร ยาว 4 เมตร กว้างวันละ 3 ครั้ง/ครั้งละ 5 นาที เติมขยะเศษอาหารทุกวันเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ราว 2 สัปดาห์ หยุดเติมอาหาร ถ่ายออกจากถังหมัก 3 ใน 4 ส่วนทิ้งไว้ให้เป็นปุ๋ยที่สมบูรณ์อีกประมาณ 2-3 สัปดาห์ ปุ๋ยหมักชุดแรก นำไปใช้ปลูกพืช ผสมกับดินเพื่อเพิ่มอาหารพืชได้ 1 ส่วนที่เหลือเก็บไว้เป็นหัวเชื้อในการเริ่มต้นหมักต่อไป

การทำปุ๋ยชีวภาพ

ปุ๋ยชีวภาพผลิตจากพืชหรือขยะเปียก
ดังนี้ วิธีทำ

- เศษวัสดุเหลือใช้

1. เติมน้ำสะอาดลงในถังพลาสติกประมาณ

- ภาคน้ำตาล 1 ลิตร

ครึ่งถัง

- น้ำหมักจุลินทรีย์ 1 ลิตร

2. จากนั้นเติมน้ำตาลและหัวเชื้อ

- น้ำสะอาด 0.5 ถัง

จุลินทรีย์ผสมให้เข้ากัน

อุปกรณ์

3. นำเศษวัสดุใส่ถุงปุ๋ยผูกปากถุงแล้วนำไป

- ถังพลาสติกมีฝาปิดขนาด 20 - 40 ลิตรเป็นเวลา 7 วัน โดยเก็บในที่ร่ม

- ถุงปุ๋ย

ประโยชน์ : ผสมน้ำ 1 : 500 ใช้ฉีดพ่นหรือรดต้นพืช ช่วยเร่งการเจริญเติบโตและใช้เป็นหัวเชื้อจุลินทรีย์

จัดทำโดย

กองสาธารณสุข องค์การบริหาร
ส่วนตำบลดอนมะเกลือ

เบอร์โทร : 035432155

การทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหาร

วัสดุและอุปกรณ์

- เศษอาหารแห้ง เช่น เศษข้าว เศษขนมปัง ก้างปลา
- เปลือกไข่ เปลือกผลไม้ ๑ ส่วน
- มูลสัตว์ เช่น ขี้วัว ขี้ไก่ ขี้ม้า ๑ ส่วน
- ใบไม้ ๑ ส่วน
- ถังขนาด ๒๐ ลิตร
- ตาข่ายกันแมลง

วิธีทำ

นำถังขนาด ๒๐ ลิตร มาเจาะรูไว้รอบถัง แล้วใช้ตาข่ายกันแมลงพันให้รอบ เพื่อช่วยระบายอากาศ และป้องกันแมลงรบกวน ผสมเศษอาหารแห้งที่มีขนาดเล็กและไม่มีน้ำ เช่น เศษข้าว เศษขนมปัง ก้างปลา เปลือกไข่ และเปลือกผลไม้ เข้ากับมูลสัตว์ เช่น ขี้วัว ขี้ไก่ ขี้ม้า และเศษใบไม้ ในอัตรา ๑:๑:๑ ส่วน คลุกเคล้าให้เข้ากันแล้วปิดฝาให้สนิท ถ้าหากวันต่อไปมีเศษอาหารเพิ่ม ก็นำมาเติมเข้าไปได้ แต่อย่าลืมนำเศษอาหารส่วนเท่าเดิมด้วย พลิกกลับส่วนผสมวันละ ๑-๒ ครั้ง เป็นประจำทุกวัน

****เคล็ดลับ :** ในช่วงแรกไม่จำเป็นต้องเติมน้ำ เพราะเศษอาหารมีความชื้นอยู่แล้ว แต่เมื่อเห็นว่าส่วนผสมเริ่มแห้งลง ก็สามารถพรมน้ำเข้าไปได้เล็กน้อย โดยจะใช้เวลาในการหมักประมาณ ๑ เดือน ก็จะได้ปุ๋ยหมักสีดำขนาดเล็กที่แห้งสนิทและไม่มียุงเห็บหมักไว้ใช้บำรุงต้นไม้แล้ว

ประโยชน์จากการใช้ปุ๋ยหมัก

๑. ปุ๋ยหมักเป็นการนำขยะอินทรีย์มาใช้ประโยชน์ใหม่ จึงช่วยลดปริมาณขยะอินทรีย์ เข้าสู่ระบบการจัดการขยะได้

๒. ปุ๋ยหมักบางชนิด มีจุลินทรีย์ที่ช่วยยับยั้งและป้องกันจุลินทรีย์ที่ทำให้พืชเป็นโรคได้

๓. ปุ๋ยหมักมีธาตุอาหารครบถ้วน ทั้งธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง และธาตุอาหารเสริม

๔. ปุ๋ยหมักเป็นแหล่งอาหารของสิ่งมีชีวิตในดิน ที่เป็นประโยชน์ จึงช่วยให้ต้นไม้เจริญเติบโตได้ดีขึ้น

๕. ปุ๋ยหมักมักจะปล่อยธาตุอาหารให้พืชอย่างช้า ๆ ทำให้อยู่ในดินได้ค่อนข้างนาน จึงมีโอกาสเสียน้อยกว่าปุ๋ยเคมี

๖. ปุ๋ยหมักช่วยปรับค่าความเป็นกรด-ด่างของดิน ให้เหมาะสมได้ ต่างจากปุ๋ยเคมีที่มีแอมโมเนียเป็นส่วนประกอบ จึงอาจจะทำให้ดินแปรสภาพเป็นกรด

๗. ปุ๋ยหมักช่วยเพิ่มจุลินทรีย์และอินทรีย์วัตถุ ทำให้โครงสร้างของดินดีขึ้น เช่น ร่วนซุย ระบายน้ำดี ถ่ายเทอากาศสะดวก และรากแผ่กระจายหาอาหารง่ายขึ้น ในขณะที่ปุ๋ยเคมีไม่มีคุณสมบัติในการปรับปรุงดินใด ๆ

๘. ปุ๋ยหมักช่วยลดค่าใช้จ่าย และทำให้ประหยัดเงิน เพราะสามารถใช้แทนปุ๋ยเคมีได้ สามารถลดปริมาณการซื้อปุ๋ยเคมีลงได้ แถมยังไม่ต้องเสียเงินซื้อสารเคมี หรือยาป้องกันแมลงศัตรูพืชด้วย

รู้จักกับ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ กัน ก่อนดีไหม?

ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นสารประกอบ

อินทรีย์ ที่มีธาตุอาหารพืชเป็นองค์ประกอบที่มาจากอินทรีย์วัตถุชนิดต่าง ๆ ได้แก่ซากพืช ใบไม้ มูลสัตว์ หมักย่อยสลายจนเกิดสารอาหารที่พืชต้องการ ปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งแบ่งเป็น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยชีวภาพ ซึ่งปุ๋ยแต่ละชนิดจะมีประโยชน์ และสรรพคุณที่แตกต่างกัน แต่ประการหลัก คือ จะช่วยให้พืชผลเจริญงอกงามดี

ปุ๋ยที่เป็นธาตุอาหารสำหรับพืช แบ่งเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยเม็ด ข้อดีของปุ๋ยเม็ด คือ อุดมไปด้วยสารอาหารที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่ต้นไม้ต้องการ แต่การปลูกผักโดยใช้ปุ๋ยเคมีในจำนวนมาก ๆ ก่อให้เกิดสารตกค้างในพืชผักได้เช่นกัน ดังนั้นปุ๋ยอินทรีย์ จึงเป็นเหมือนทางออกสำหรับคนรักสุขภาพและอยากได้อาหารที่ปลอดภัยนั่นเอง